

I. Belçika'da Türk yatırımcılarının iş kurma prosedürleri

Belçika'da yatırım yapan uluslararası şirketler, faaliyetlerini geliştirme stratejilerine uygun olarak, birçok şirket şekillerinden birini seçebilirler. Örneğin, bir işyeri, tek bir çalışandan oluşabileceği gibi, yatırımcı satış temsilciliği veya acentası kurulabilmektedir. Faaliyetlerini daha uzun süre sürdürmek isteyen şirketler ise, şube veya ana şirketten bağımsız şirket seçeneklerini de değerlendirebilirler. Belçika vatandaşı olmayan yabancı şahıslar da, kişisel olarak Belçika'da yatırım yapabilmektedirler. Türk yatırımcılar da şirket kurma işlemlerinde Belçika'da yürürlükte olan aynı prosedürlere tabi tutulmaktadır.

Belçika'da sinai ve/veya ticari faaliyetler; esnaf (bakkal, kasap, tamirci, vb.), ticari şirket (anonim şirket, limited şirket, vb.) veya Belçika dışındaki bir şirketin bir şubesi olarak gerçekleştirilmektedir.

Bağımsız ticari şirketler, bağlı oldukları ana şirketten kanunen ayrı bir yapıya sahip olmaktadır. Diğer taraftan, şubeler ana şirkete yapısal olarak bağlı olup yürütülen her türlü faaliyetlerden mali olarak ana şirket sorumlu olmaktadır.

II. Ticari şirket kurma prosedürleri

1. etap : Ön inceleme

Belçika'da kimi meslekler düzenlenmiş olup, ülke kanunlarına göre KOBİ niteliğindeki şirket kurucularından mesleki özellikler istenmektedir. Düzenlenmiş olan toplam 34 meslekten 29'u 3 ana gruba ayrılmıştır; motorlu araçlara, müteahhitlik ve elektroniğe, kişisel bakımlara değinen meslekler. Diğer meslekler ise mesleki özellik arz eden faaliyetlerden oluşmaktadır (kasapçı, lokantacı, fırıncı,..). Aynı şekilde KOBİ niteliğindeki ticari faaliyette bulunacak şirket kurucularından veya şirketi yönetecek kişilerden yöneticilik yeterlilik belgesi istenmektedir.

Kurulacak şirketin KOBİ niteliğinde olup olmadığını, düzenlenmiş olan meslekler kategorilerinde yer alıp almadığını ve yöneticilik yeterlilik belgesinin gerekip gerekmediğini teyit etmek, nihayetinde Şirketler Veznesi'ne (Guichet d'Entreprises) kayıt sırasında istenilecek olan belgeleri hazırlamak için ön inceleme yapmak faydalı görülmektedir.

Bu konuda bilgilere, Belçika'da faaliyette bulunan 8 yetkili Şirket Vezneleri'nden birisine danışarak ulaşmak mümkündür.¹

¹ Ek 1: Belçika'da resmi Şirketler Veznelerinin listesi

T.C. BRÜKSEL BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Diğer taraftan, Avrupa Birliği vatandaşı olmayan bir Türk vatandaşının Belçika'da şirket kurması halinde oturma izni niteliği taşıyan Profesyonel Karta başvurma imkanı bulunmaktadır. Şahıs Belçika'da geçerli oturma iznine sahipse bu Profesyonel Kart doğrudan Şirketler Veznesinden talep edilebilir, aksi takdirde şahsın Türkiye'deki Belçika Konsolosluluğu'ndan işlemleri yapması gerekmektedir.

2. etap : Mali Plan

Notere sunulacak olan, sermaye yeterliliğini kanıtlayan ve şirketin ilk 2 yıllık faaliyetlerini kapsayan bir mali plan kuruluşun önce hazırlanması gerekmektedir. Gerek duyulduğu takdirde, mali planı hazırlamak için Belçika'da yerleşik muhasebe veya danışmanlık bürolarından destek istenebilmektedir.

3. etap : Firma adına açılan bir banka hesabı

Belçika'da şirket kurulması için ilk olarak gerekli başlangıç sermayesi² bankaya şirket adına yatırılır ve banka bu tutarın bloke edildiğine dair, kuruluş sırasında notere sunulmak üzere, bir belge düzenlemektedir. Bu aşamada, banka tarafından şirketi kuran ve Belçika'da geçerli bir oturma izni sahibi olmayan yabancı uyruklu her bir hissedardan kimlik ve pasaport bilgileri talep edilmektedir. Şirketin yurt dışında mukim bir tüzel kişilik tarafından kurulması durumunda ise yurt dışında bulunan şirket ile ilgili olarak kuruluş belgesi, bilanço, vb. gibi belgeler de talep edilmekle birlikte şirket hissedarlarının da tanımlanması amacıyla yine kimlik ve pasaport bilgileri gerekmektedir.

Maddi niteliği taşımayan unsurların (gayrimenkul, mobilya, müşteri portföyü, vb.) şirkete sermaye olarak getiriliyor ise değerleri, kuruluş sırasında notere sunulmak üzere, resmi bir Şirket Deneticisi (Réviseurs d'entreprises)³ tarafından rapor halinde biçilmelidir.

4. etap : Noter aracılığı ile şirket kurulumu⁴

Belçika'da şirket kurulumu noter aracılığı ile hazırlanan şirket ana sözleşmesi ile yapılmaktadır. Daha önce hazırlanmış olan Mali Planı, sermaye yatırıldığına dair banka belgesini ve gerek görüldüğünde Şirket Deneticisi raporunu notere arz edip, şirketin tüzüğünü belirleyen ana sözleşme hazırlanır. Bahse konu sözleşmeyi noter, şirkette pay sahibi olan kurucuların imzalamasından sonra onaylamaktadır. Kuruluşa katılmayıp ve imza atamayan her bir hissedar için notere vekaletname sunulması gerekmektedir.

Kayıt ücretinin ödenmesinden sonra, noter, elektronik olarak, ilgili belgeleri mahalli ticari mahkemede (Greffé du Tribunal de Commerce) kayıt altına alır ve Belçika Resmi Gazetesi'nde (Moniteur Belge) yayımlanmak üzere, şirketin yönetim şemasını gösterir (Yönetim kurulunun atanması dahil) bir belge düzenler. Mahalli ticari mahkeme firmayı şirketler sicil kayıtlarına (Banque-Carrefour des Entreprises) kaydedip, noter aracılığı ile firmaya şirkete özgü kimlik numarasını olan şirket numarasını temin etmektedir.

² Ek 3 : Ltd şirket, AŞ ve şube karşılaştırmalı bilgi tablosu

³ Şirket Deneticileri hakkında daha fazla bilgi Şirket Deneticiler Enstitüsü'nden (Institut des Réviseurs d'Entreprises) edinmek mümkündür

⁴ Belçika'da faaliyet gösteren noterler hakkında daha fazla bilgi için : www.notaire.be

T.C. BRÜKSEL BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Bu aşamada şirket resmi olarak kurulmuş olup, son aşamalardaki gereksinimlerin yerine getirilmesinden sonra faaliyete geçebilmektedir.

5. etap : Şirketler Veznesi'ne kayıt (Guichet d'Entreprises)

Yeni oluşum ticari faaliyetlerde bulunabilmek amacıyla ticaret sicil kaydını Şirketler Veznesi nezdinde yapmakla yükümlüdür. Şirket kuruluşundan önce yapılması gereken ön incelemede belirtildiği üzere mesleki özellikler arz eden faaliyetler yürütecek olan ve KOBİ niteliğinde olan şirketin yöneticisinden, en az % 25 pay sahibi olan ortak şirketten veya süresiz kontrat ile çalışan bir işçiden mesleki özellikleri tasdik eden bir belge istenmektedir (diploma, sektörde ki tecrübe, vb.).

Bununla birlikte, Belçika kanunlarına göre şirket KOBİ niteliğinde ise, yöneticilerin birinden Yönetici Yeterlilik Belgesi Ticaret Sicil Kaydı için istenmektedir (diploma, sektörde ki tecrübe, vb.).

6. etap : Katma Değer Vergi numarası

Şirket numarası alınmasını takiben Belçika Maliye Bakanlığı'ndan Katma Değer Vergisi (TVA) numarası alınması gerekmektedir. Bu işlem, Belçika Maliye Bakanlığı'nın bölgesel KDV bürolarında yapılabilir veya, ücret karşılığı, Şirketler Veznesi tarafından yapılması mümkün olmaktadır.

7. etap : İzin belgeleri

Belçika'da kimi sektörde şirketin faaliyete geçebilmesi için sektörlere özgü mercilerden izin belgesi almak gerekmektedir. Buna göre izin gerektiren sektörler gıda sektörleri, müteahhitlik şirketleri, kredi aracılık hizmetleri, vb.⁵ Gibi sektörlerden oluşmaktadır.

8. etap : Sosyal Güvenlik Sistemi'ne kayıt

Belçika'da faaliyete geçen firma kurucuları Belçika Sosyal Güvenlik Sistemi'ne dahil olmak zorundadırlar. Bu amaçla, serbest meslek statüsünde olan kişiler bir sosyal sigorta fonuna kayıt olmaları gerekmele beraber, hastalık ve sakatlık sigorta ödeneklerinden faydalanabilmek için Belçika Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın belirlediği sosyal sigorta kurumlarından birine kayıt olmaları gerekmektedir.⁶

III. Şube kurma prosedürleri

Türkiye'de faaliyet gösteren bir şirketin Belçika'da şube açması durumunda herhangi bir minimum sermaye şartı bulunmamaktadır.

1. etap : Türkiye'deki formaliteler

İlk olarak noter veya apostil mührü sahibi bir makam veya Belçika Konsoloslğu'ndan, ana dilde olmak üzere aşağıdaki belgeler hazırlanmalıdır :

⁵ Yetkili mercilerden izin gerektiren sektörlerin listesine Belçika Ekonomi Bakanlığı'ndan ulaşmak mümkündür.

⁶ Belçika'da faaliyette olan Sosyal Güvenlik kurumlarının listesine Belçika Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan ulaşmak mümkündür.

T.C. BRÜKSEL BÜYÜKELÇİLİĞİ
TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- Şirket ana sözleşmesi ;
- Belçika'da bir şube kurma, bir hukuki temsilci atama ve verilecek yetkilerin tam olarak tanımlandığı kararın alındığı Yönetim Kurulu Kararı ;
- Türk firmasının en son yıllık mali tabloları ;
- Türk ticaret odasından alınacak, şirketin varlığını gösterir Ticaret Sicil Kaydı ;
- Belçika'da bulunacak olan temsilci için Türkiye'de yerleşik Belçika Konsolosluğu'ndan Profesyonel Kart için müracaat etmek gerekmektedir.

2. etap : Belçika'daki formaliteler

- Türkiye'deki hazırlanması gereken belgelerin Belçika'da yerleşik bir yeminli tercüman tarafından şubenin bulunacağı bölgenin dilinde tercüme edilmesi ;
- Bahsekonu belgelerin şubenin bulunacağı bölgenin Ticari Mahkemesi'ne ve yıllık hesapların Belçika Merkez Bankası'na teslim edilmesi ;
- Belgelerin Belçika Resmi Gazetesinde yayımlanması ;
- Şube temsilcisinin Belçika Sosyal Güvenlik Sistemine dahil olunması

Belçika'da şube kurmanın formalitelerini oluşturmaktadır.

IV. Temsilcilik Ofisi kurma prosedürleri

Temsilcilik ofisi, bir işyeri teşkil etmeyen hazırlık ve yardımcı faaliyetlerle (bilgi, halkla ilişkiler hizmetleri, vb.) sınırlı olduğu ve Belçika'da çalışanların yetkileri bulunmadığı sürece ticari, gelir vergisi veya muhasebe hukuku açısından şube tanımına girmez. Bu nedenle, Belçika'da hesap tutmaya, ticari bir sicile kaydolmaya veya mukim olmayanlar için Belçika'da vergi beyannamesi vermek gerekmemektedir.

Türkiye'de faaliyet gösteren bir şirketin Belçika'da temsilcilik ofisi açması için gerekli prosedürler aşağıda yer almaktadır :

- Türkiye'de yerleşik merkez şirketin statülerinin yer aldığı kuruluş belgesi ve Belçika'da temsilcilik ofisinin açılması yönünde karar verildiği yönetim kurulu kararının hazırlanması;
- Söz konusu belgeler için apostil alınması ve yeminli tercümelerinin yapılması;
- Temsilcilik ofisinin bulunacağı bölgenin mahalli ticari mahkemesinde (Greffé du Tribunal de Commerce) anılan belgelerin kayıt altına alınması ve Belçika Resmi Gazetesi'nde (Moniteur Belge) yayımlanması

gerekmektedir.

T.C. BRÜKSEL BÜYÜKELÇİLİĞİ
TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

1) EK 1 : Belçika’da resmi Şirketler Veznelerinin listesi

BELÇİKA'DA YERLEŞİK ŞİRKETLER VEZNESİ

ÜNVAN	ADRES	INTERNET SAYFASI
ACERTA GUICHET D'ENTREPRISES ASBL	Buro & Design Center, Esplanade du Heysel, BP 65 - 1020 Bruxelles	www.acerta.be
XERIUS GUICHET D'ENTREPRISES ASBL	Rue Royale, 269 - 1030 Bruxelles	www.xerius.be
EUNOMIA ASBL	Rue Colonel Bourg, 113 - 1140 Bruxelles Siège administratif : Oudenaardsesteenweg 7 - 9000 Gent	www.eunomia.be
FORMALIS ASBL	Rue du Lombard, 34-42 - 1000 Bruxelles	www.formalis.be
GUICHET D'ENTREPRISES SECUREX	Avenue de Tervueren, 43 - 1040 Bruxelles	www.securex.be
PARTENA GUICHET D'ENTREPRISES ASBL	Rue des Chartreux, 45 - 1000 Bruxelles	www.guichetentreprises.partena.be
ZENITO GUICHET D'ENTREPRISES ASBL	Quai de Willebroeck 37 - 1000 Bruxelles	www.zenito.be
UCM GUICHET D'ENTREPRISES ASBL	Chaussée de Marche 637 - 5100 Wierde	www.ucm.be

T.C. BRÜKSEL BÜYÜKELÇİLİĞİ
TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

2) EK 2 : Şirketler ve şube karşılaştırmalı bilgi tablosu

	Ltd. Şti. (BV/SRL)	A.Ş. (NV/SA)	Şube
Sorumluluk	Belçika’da yeni bir şirket kurulduğunda, şirketin sorumluluğu, ayrı olarak değerlendirilir ve şirketin kendi varlıkları ile sınırlıdır.	Belçika’da yeni bir şirket kurulduğunda, şirketin sorumluluğu, ayrı olarak değerlendirilir ve şirketin kendi varlıkları ile sınırlıdır.	Yabancı bir şirketin Belçika’da kurulan şubesi için sorumluluk, ana şirketten ayrı olamaz ve şube kanalıyla gerçekleştirilen her türlü yükümlülük için ana şirket, kendi varlıkları ile sorumludur.
Kuruluş masrafları	Kayıtlı sermayenin % 0,5’i + noter masrafları + Belçika Resmi Gazetesi’nde yayım ücreti	Kayıtlı sermayenin % 0,5’i + noter masrafları + Belçika Resmi Gazetesi’nde yayım ücreti	Yabancı şirket belgelerinin çevirisi için Belçika’da bulunan yeminli tercümanın masrafları + Belçika Resmi Gazetesi’nde yayım ücreti
En az kayıtlı sermaye tutarı	01.05.2019 tarihinde yürürlüğe giren Kurumlar Kanunu Reformu ile Ltd. Şti şirketi için minimum sermaye ve en az 2 ortak zorunluluğu kaldırılmıştır.	Kanunlar, en az 61.500 Avro tutarındaki sermayenin kayıtlı olmasını zorunlu kılmıştır. 61.500 Avro’nun üzerindeki sermayenin sadece % 25’lik kısmı kayıtlı olmalıdır. Ortaklar, ödenmemiş sermayenin tamamı için sorumludurlar.	
Yasal statü	Şirket, hissedarlarından ayrı bir kanuni yapı oluşturmaktadır. Sorumluluklar, şirketin kayıtlı sermayesi oranında kısıtlanmıştır.	Şirket, hissedarlarından ayrı bir kanuni yapı oluşturmaktadır.	Şube, merkez büronun bir parçasıdır ve Belçika’da ayrı bir kanuni yapıya sahip değildir. Şube kurulduğunda ana şirket için sınırsız sorumluluk mevcuttur.

T.C. BRÜKSEL BÜYÜKELÇİLİĞİ
TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

	Ltd. Şti. (BV/SRL)	A.Ş. (NV/SA)	Şube
Muhasebe açısından zorunluluk	Her türlü faaliyet için Muhasebe Hukuku'na tabidir.	Her türlü faaliyet için Muhasebe Hukuku'na tabidir.	Belçika şubesinin her türlü faaliyeti için Muhasebe Hukuku'na tabidir.
Yapısal gereklilikler	<p>Bir adet hissedar (eğer gerçek şahıssa) + eğer tek ortak bir şirket ise: sınırlı sorumluluk yoktur.</p> <p>Bir adet Yönetici</p> <p>Ortakların ve müdürün Belçika'da ikamet etme zorunluluğu yoktur.</p> <p>Eğer aşağıdaki şartlardan en az iki veya daha fazlası sağlanıyorsa, bu durumda Şirket Müfettişleri Enstitüsü'ne bağlı resmi bir muhasebecinin de, ortaklar tarafından 3 yıllığına atanması sözkonusudur: 6.250.000 Avroluk ciro</p> <p>Toplam bilanço tutarının 3.125.000 Avro olması</p> <p>50 çalışan</p>	<p>En az: 2 hissedar 3 yönetici veya 2 hissedarın olması durumunda 2 yönetici</p> <p>Eğer aşağıdaki şartlardan en az iki veya daha fazlası sağlanıyorsa, bu durumda Şirket Müfettişleri Enstitüsü'ne bağlı resmi bir muhasebecinin de, ortaklar tarafından 3 yıllığına atanması sözkonusudur:</p> <p>6.250.000 Avroluk ciro Toplam bilanço tutarının 3.125.000 Avro olması</p> <p>50 çalışan</p>	<p>Resmi temsilcinin atanması. Temsilci, Belçika firması direktörü ile aynı sorumluluklara sahiptir.</p> <p>Resmi muhasebeci, Belçika'daki şube çalışanlar sayısının 100'ü geçmesi halinde zorunludur.</p>

T.C. BRÜKSEL BÜYÜKELÇİLİĞİ
TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

	Ltd. Şti. (BV/SRL)	A.Ş. (NV/SA)	Şube
Resmi muhasebeci	<p>Resmi muhasebeci, eğer şirket çalışan sayısı 100'ü geçiyor ise, her şartta atanmalıdır. Bu şartlara göre herhangi bir zorunluluk olmaması halinde bile, istenirse resmi muhasebeci atanabilir.</p> <p>Atanacak resmi muhasebecilerin sayısı ve maaşı, Hissedarlar Toplantısı'nda belirlenir ve muhasebecilerin çalışma süreleri 3 yıldır (süre uzatılabilir).</p>	<p>Resmi muhasebeci, eğer şirket çalışan sayısı 100'ü geçiyor ise, her şartta atanmalıdır. Bu şartlara göre herhangi bir zorunluluk olmaması halinde bile, istenirse resmi muhasebeci atanabilir.</p> <p>Atanacak resmi muhasebecilerin sayısı ve maaşı, Hissedarlar Toplantısı'nda belirlenir ve muhasebecilerin çalışma süreleri 3 yıldır (süre uzatılabilir).</p>	
Resmi Bildirim	<p>Her yıl, şirket, yıllık hesaplarını açıklamak zorundadır (bilanço, Kar/Zarar Cetveli, hisseler) Yıllık hesapların büyüklüğüne göre, yönetici(ler) yıllık raporu ve eğer mevcutsa, resmi muhasebeci raporu da açıklanmak zorundadır.</p>	<p>Her yıl, şirket, yıllık hesaplarını açıklamak zorundadır (bilanço, Kar/Zarar Cetveli, hisseler) Yıllık hesapların büyüklüğüne göre, yönetici(ler) yıllık raporu ve eğer mevcutsa, resmi muhasebeci raporu da açıklanmak zorundadır.</p>	<p>Her yıl, merkez büronun yıllık hesapları açıklanmalıdır. Bu açıklamada, resmi temsilci hakkında bilgiler (eğer gerekiyor ise, merkez büro yöneticilerinin de detay bilgileri) yer almalıdır.</p>